

Sachsenhausen en Neuengamme (maar die zijn minder volledig), een momentopname.

*

Wat wij tot dusver vermeldden, onderstreept dat het aantal op een bepaalde dag in de 'officiële' kampen aanwezige gevangenen voortdurend groeide; het maximum werd, schijnt het, eind '44 bereikt: ca. 750 000. Voor Sachsenhausen (zonder de *Aussenkommandos*) beschikken wij over nauwkeurige gegevens: 10 705 gevangenen per 31 december '41, en dat cijfer steeg als volgt: 31 december '42 16 577, 31 december '43 28 224, 31 december '44 47 709, 31 januari '45 56 624.¹ Daarbij bedenke men dat in Sachsenhausen op 31 december '41 gemiddeld in elke barak (die normaal plaats bood aan 146 gevangenen) 210 gevangenen ondergebracht waren – per 31 januari '45 waren dat er meer dan elfhonderd geworden.

Billig heeft op grond van de beschikbare, overigens hoogst onvolledige documenten cijfers weergegeven omtrent de aantallen van *alle* concentratiekamp-gevangenen in verschillende perioden.² Die cijfers luiden:

september 1939	: 20 000
1940	: geen gegevens
1941	: maandgemiddelde 60 000
1942	: maandgemiddelde 96 700
augustus 1942	: 115 000
december 1942	: 88 000
januari 1943	: 123 000
augustus 1943	: 224 000
augustus 1944	: 524 000
januari 1945	: 750 000
begin maart 1945	: 600 000

Onder die 524 000 gevangenen uit augustus 1944 waren 379 000 mannen en 145 000 vrouwen. In verscheidene kampen waren voorts vrij veel jeugdigen (personen beneden de 21 jaar), alleen al in Mauthausen (meer cijfers zijn ons niet bekend) steeg hun aantal van 2 400 begin '43 tot meer dan 15 000 vlak voor de bevrijding, onder hen ruim 5 000 die als politieke gevangenen golden, bijna 6 000 *Zivilarbeiter* (hoofdzakelijk Russische jongeren) en ruim 3 600 Joden.³

¹ *Sachsenhausen*, p. 26. ² J. Billig: *L'Hitlérisme et le système concentrationnaire*, p. 72.

³ H. Marsalek: *Mauthausen*, p. 86-87.